

Praktická modlitba

Texty na tento týden

1Kr 19,1–18; Mt 6,5–8; L 11,2–4; Mt 6,5–15; Da 9,4–19; Ř 8,26.27

Základní verš

„Lide, v každý čas v něho doufej, vylévej před ním své srdce! Bůh je naše útočiště.“ (Ž 62,9)

Jaký je tvůj modlitební život? Jak často se modlíš? Je tvá modlitba vroucí a co od ní čekáš? Modlíš se denně, nebo jen v krizových situacích? Vypadají tvé modlitby spíše jako nekonečný seznam proseb a žádostí, nebo Boha ve svých modlitbách hlavně chválíš a děkuješ mu?

Modlíš se jen ráno po probuzení a někdy večer před spaním? Nebo si najdeš čas na modlitbu i uprostřed rušného dne? Možná ses pravidelně modlil v nějaké modlitební skupině, nebo sis dokonce vyzkoušel, jaké je modlit se neustále. Zažil jsi už Boží přítomnost a jeho moc v modlitbě, která mění vše v životě?

Modlitba je neustálým spojením mezi námi (ratolestmi, větvičkami) a Ježíšem (vinným kmenem). „Chceme-li růst a prosperovat, musíme neustále čerpat mizu a výživu z vinného kmene. Pokud totiž od něj budeme odděleni, nebudeme mít žádnou sílu.“ (EW 73) Vytrvalá modlitba přináší požehnání. Bůh nás slyší a vždy odpovídá ve svém čase a svým dokonalým způsobem – ačkoli ne vždy tak, jak bychom čekali.

Tento týden se budeme věnovat modlitbě dalších biblických postav. Zamysleme se nad praktickými způsoby, jak posílit modlitbu v každodenním životě.

Osnova lekce

Tento týden bude pokračovat v přemýšlení o důležitosti modlitby pro náš duchovní život. Tentokrát se zaměříme na její konkrétní a praktické aspekty – tedy jak se modlit v dobách krize, jak rozumět zdánlivě nevyslyšeným prosbám a jak nás sám Ježíš učil rozmlouvat s Otcem.

- 1Kr 19,12–15: Eliáš – modlitba uprostřed životní krize (neděle)
- 2K 12,7–9: Pavel – případy „nevyslyšených“ modliteb (pondělí)
- Mt 6,5–15: Ježíš – nejkrásnější lekce modlitby (úterý)
- Da 9,4–19: Daniel – modlitba zahrnující chválu, vyznání, prosby i díkůvzdání (středa)
- Ř 8,26.27: Proč a jak se tedy modlit? (čtvrtek)

ELIJÁŠ – MODLITBA V KRIZI

¹²Po zemětřesení oheň, ale Hospodin ani v tom ohni nebyl. Po ohni hlas tichý, jemný. ¹³Jakmile jej Elijáš uslyšel, zavinul si tvář pláštěm, vyšel a postavil se u vchodu do jeskyně. Tu mu hlas pravil: „Co tu chceš, Elijáši?“ ¹⁴Odpověděl: „Velice jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, protože Izraelci opustili tvou smlouvu, tvé oltáře zbořili a tvé proroky povraždili mečem. Zbývám už jen sám, avšak i mně ukládají o život, jak by mě o něj připravili.“ ¹⁵Hospodin mu řekl: „Jdi, vrať se svou cestou k damašské poušti. Až tam přijdeš, pomazeš Chazaela za krále nad Aramem. [...]

¹⁸Ale zachovám v Izraeli sedm tisíc, všechny ty, jejichž kolena nepoklekla před Baalem a jejichž ústa ho nepolíbila.“ (1Kr 19,12–15.18)

Osobní studium

Věrný Elijáš žil v dobách plných hříchu. Král Achab „urážel Hospodina, Boha Izraele, víc než všichni izraelští králové, kteří byli před ním“ (1Kr 16,33). Nesporně nejdramatičtější momenty v Elijášově životě se odehrály během zápasu na hoře Karmel (viz 1Kr 18). Achab a všichni občané království nakonec na vlastní oči viděli, že Bůh skutečně odpovídá na modlitby. V dějinách Izraele šlo o nesmírně významnou událost. A právě proto, že moment na Karmelu byl tak velkolepý a památný, působí šokujícím způsobem, že se situace tak rychle změnila k horšímu.

Přečti si 1Kr 19,1–18 a věnuj zvláštní pozornost Elijášovým modlitbám a Boží interakci s ním. Co je v tomto případě podstatou Elijášovy sklíčenosti? Jak se Boží odpověď liší od toho, co se stalo na hoře Karmel?

Přestože Bůh odpověděl na každou Elijášovu modlitbu, prorokův emocionální, duševní i fyzický stav se velmi rychle změnil – během jediného dne! Přestože Elijáš v ten den zažil velké vítězství s Bohem, dopustil ve stavu vy-

čerpání, aby jeho víru v Boha přemohl strach ze smrti. Na tomto příběhu je pozoruhodné, že ačkoli Elijáš podlehl sklíčenosti a malomyslnosti, Bůh se k němu sklonil s něžnou péčí a opakovaně mu poskytl jídlo a vodu (1Kr 19,5.6), takže „šel v síle onoho pokrmu čtyřicet dní a čtyřicet nocí až k Boží hoře Chorébu“ (1Kr 19,8). A když se mu Bůh nakonec zjevil, bylo to zcela odlišným způsobem než kdykoli předtím.

Někdy v našem životě Bůh odpovídá velmi přímo, mocně a nezpochybnitelně. To posiluje naši víru a my přímo cítíme Boží blízkost a přítomnost v našem životě.

Jsou však i chvíle či období, kdy váháme a podléháme pokušením. Máme pocit, že se naše víra otrásá a že následovat Boha je příliš obtížné. Čekáme, že Bůh odpoví přesně tak, jak si to představujeme. Neuvědomujeme si však, že jeho myšlenky a cesty jsou moudřejší a naprosto převyšují naše vlastní (Iz 55,8.9). Tak jako nerozumíme mnohým skutečností v Božím stvoření, nemělo by nás překvapovat, že máme problém porozumět tomu, jak nás Bůh vede.

Aplikace

Bůh, náš dobrý a laskavý Otec, přesně ví, co potřebujeme. Jak se můžeme naučit být i uprostřed problémů a trápení klidní, důvěřovat mu a mít svůj zrak upřený na něho? Požádej v modlitbě právě teď o Boží pomoc v této věci.

KDYŽ SE MODLITBY ZDAJÍ BÝT NEVYSLYŠENÉ

⁷A abych se nepovyšoval pro výjimečnost zjevení, jichž se mi dostalo, byl mi dán do těla osten, posel satanův, který mne sráží, abych se nepovyšoval. ⁸Kvůli tomu jsem třikrát volal k Pánu, aby mne toho zbavil, ⁹ale on mi řekl: „Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla.“ A tak se budu raději chlubit slabostmi, aby na mně spočinula moc Kristova. (2K 12,7–9)

Osobní studium

Možná se za něco modlíš už velmi dlouho, možná dokonce léta, a pomalu nabýváš přesvědčení, že Bůh tvé modlitby neslyší. V Písmu nacházíme povzbuzení: „Proste, a bude vám dáno“ (Mt 7,7), pokud „o něco požádáme ve shodě s jeho vůlí“ (1J 5,14). Jak rozumíš těmto zaslíbením?

Chana je příkladem oddané ženy, která se modlila za něco velmi konkrétního (1S 1,10–17). Zpočátku se zdálo, že Bůh její modlitby neslyší. Ona však vytrvala a Bůh odpověděl – ve správném čase a podle své vůle. Někdy čekání prohlubuje naši cestu s Bohem, protože se učíme více mu důvěřovat.

V Davidově žalmu čteme: „Lide, v každém čase v něho doufej, vylévej před ním své srdce! Bůh je naše útočiště“ (Ž 62,9). *Doufat*. V hebrejštině doslova *důvěřovat*, *věřit*. Důvěřujeme Bohu, že on opravdu ví, co je nejlepší? A důvěřujeme mu i tehdy, když

nevidíme okamžitou odpověď na naše modlitby? Věříme, že nám nakonec dá tu nejlepší odpověď v ten správný čas?

Někdy nejsou naše modlitby vyslyšeny tak rychle, jak bychom chtěli, nebo způsobem, jaký si představujeme. Jaké rady nám v tomto směru dává Bible?

- Hledej Boží vůli, ne svou vlastní (Mt 6,10; 1J 5,14.15).
- Zvaž své pohnutky (Př 16,2; Jk 4,3).
- Uvažuj, jestli nemáš nějaký skrytý hřích (Ž 66,18; 1Pt 3,12; Př 15,29).
- Zůstávej v Bohu a v jeho Slově (J 15,7).
- Modli se s vírou (Žd 11,6; Jk 1,6; Mk 11,24; Mt 21,22).
- Zamysli se nad stavem svého srdce (je pokorné, nebo pyšné?) (Jk 4,6; 1Pt 5,6).
- Vytrvej (1Te 5,17.18).
- Odpouštěj druhým (Mk 11,25.26).
- Bůh zná i pozadí a ví, co je pro nás nejlepší (Ř 8,28; Ef 3,20; Jr 29,11–13). Někdy je jeho odpověď prostě taková, jakou slyšel Pavel: „Stačí, když máš mou milost“ (2K 12,9).

Aplikace

Tím klíčovým faktorem, který určuje naši reakci na zdánlivě nevyslyšené modlitby, je to, jak vidíme Boha. Pokud vnímáme Boha jako vzdáleného a odtazitého, náš vztah s ním slábne. V takové situaci hledej v Bibli ujištění o jeho lásce a péči a modli se, aby se tvůj zkreslený obraz Boha vyjasnil.

JEŽÍŠ NÁS UČÍ MODLIT SE

¹⁴Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; ¹⁵jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení. (Mt 6,14,15)

Osobní studium

V Ježíšově době lidé oceňovali dlouhé a pečlivě sestavené modlitby. Takové modlitby působily téměř jako divadelní představení. Obsahovaly mnoho vznešených slov a obrátů a lidé se je učili zpaměti. Ježíš o takových modlitbách neřekl nic dobrého (viz Mt 6,5–8). Dá se říci, že je odsoudil jako okázalé projevy „zbožnosti“.

Učedníci viděli Ježíše modlit se a věděli, že modlitba je důležitou součástí jeho života (viz L 5,16; 6,12; 9,18; 22,41; 24,30; Mk 1,35; 6,46). Chápali, že to, jak se modlí Ježíš, je v jasném protikladu k modlitbám náboženských vůdců. Více než kdykoli předtím si začali uvědomovat skutečnou podstatu modlitby. Učedníci tedy Ježíše prosili: „Pane, nauč nás modlit se...“ (L 11,1).

Ježíš ukázal svým učedníkům (a jejich prostřednictvím i nám), že k modlitbě nepotřebujeme žádné vzletné fráze. Modlit se můžeme jednoduše, vlastními slovy. Ukázal, že naše modlitby by měly být upřímné a ze srdce.

Přečti si texty L 11,2–4 a Mt 6,5–15 a všimni si následujících částí modlitby, kterou učil Ježíš (citujeme podle ČSP):

– *Otče náš, který jsi v nebesích*: Uznání vašeho osobního vztahu s Otcem všech.

- *Buď posvěceno tvé jméno*: Uznání Boží svatosti v nás vyvolává úctu a respekt.
- *Přijď tvé království*: Touha po Božím návratu a po tom, aby v nás přebýval Duch svatý, dokud se tak nestane.
- *Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi*: Odevzdat se a modlit se, aby se v našem životě děla Boží vůle. Nekladme důraz na to, co chceme my, ale důvěřujme, že Bůh ví, co je pro nás nejlepší.
- *Náš denní chléb dej nám dnes*: Prosme o to, co potřebujeme k životu, fyzicky (jídlo a pití) i duchovně (Ježíš a jeho živé Slovo).
- *A odpusť nám naše viny, jako jsme i my odpustili těm, kdo se provinili proti nám*: Čiňme pokání, hledejme odpuštění a pamatujme na to, abychom odpustili těm, kteří nám ublížili, stejně ochotně, jako nám odpouští Bůh.
- *A neuveď nás do pokušení, ale vysvobď nás od toho Zlého*: Prosme o ochranu a útočiště před zlem na tomto světě (Ž 91).
- *Neboť tvé je království, i moc, i sláva, na věky*: Vyznávejme, že všechno, čím jsme, všechno, co máme, a všechno, co děláme, patří Bohu. Pouze on si zaslouží náš obdiv a chválu (1Pa 29,11).

Aplikace

Přestaňme s povrchními modlitbami. Raději se každé ráno obraťme k Bohu, abychom si promluvili s tím, kdo nás miluje více než kdokoli jiný. Co ti brání modlit se tak, jak víš, že je to nejlepší? Pomodli se hned teď tak, jak tě Ježíš zve.

CHVÁLA, VYZNÁNÍ, PROSBY, DÍKŮVZDÁNÍ

“Modlil jsem se k Hospodinu, svému Bohu, a vyznával se mu slovy: „Ach, Panovníku, Bože veliký a hrozný, který dbáš na smlouvu a milosrdenství vůči těm, kteří tě milují a dodržují tvá přikázání!

⁵Zhřešili jsme a provinili se, jednali jsme svévolně, bouřili se a uchýlili od tvých přikázání a soudů.

¹⁸Nakloň, můj Bože, své ucho a slyš, otevři své oči a viz, jak jsme zpuštěni my i město, které se nazývá tvým jménem. Vždyť ne pro své spravedlivé činy ti předkládáme své prosby o smilování, ale pro tvé velké slitování. ¹⁹Panovníku, slyš! Panovníku, odpusť! Panovníku, pozoruj a jednej! Ne-prodlévej! Kvůli sobě, můj Bože! Vždyť tvé město i tvůj lid se nazývá tvým jménem.“ (Da 9,4.5.18.19)

Osobní studium

Ježíš naučil své učedníky modlit se. Jednoduchými kroky představenými v modlitbě Otče náš se můžeme řídit, když přicházíme k Bohu soukromě, v rodině nebo v církevním společenství. Vždy však pamatujeme na to, že modlitba je rozhovor s Bohem jako s přítelem. Jak jsme již zmínili, naše modlitby příliš často vypadají jako seznam žádostí. Ježíš nás však naučil, že modlit se znamená mnohem víc!

Přečti si Danielovu modlitbu v Da 9,4–19. Čemu všemu se Daniel věnuje ve své modlitbě? Pokus se jeho modlitbu rozdělit na jednotlivé části.

Uvažuj, jak bys mohl do svých modliteb zahrnout následující složky:

- **Chvála:** Chvála je vyjádření obdivu k tomu, kým Bůh je a jaký je. Přečti si Ž 100, který je nádherným chvalozpěvem o Bohu. Uvažuj o různých Božích jménech a jeho velkolepém charakteru. Chval ho za to, že je tvým Vykupitelem, Spasitelem, Utěšitelem, Léčitelem, Dobrým Pastýřem, Alfou a Omegou, Skálou a podobně.
- **Vyznání hříchů a odpuštění:** Když se přiblížíme k Bohu, abychom s ním mluvili a zůstávali v něm, budeme si stále jasněji uvědomovat, že se potřebujeme zbavit

všeho, co nás od něho odděluje a co nám brání mít s ním osobnější vztah. Čím blíže jsme k němu, tím více vidíme svou nehodnost a ubohost. To nás vede k prosbám, aby odstranil naše hříchy a formoval náš charakter k jeho podobě. Očekáváme-li, že nám Bůh odpustí, musíme být připraveni i my odpustit druhým. Apoštol Jakub píše: „Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého“ (Jk 5,16).

- **Prosby:** S jakými problémy právě zápasíš? Týkají se rodiny, přátel, zdraví, financí, práce nebo studia? Kde konkrétně potřebuješ, aby ti Bůh dal sílu a moudrost? A naopak, kdo potřebuje tvou podporu? Jak ji můžeš nejlépe poskytnout? Modli se konkrétně za tyto oblasti a tyto lidi. Pros, aby se děla Boží vůle.
- **Poděkování:** Přečti si Fp 4,6 a přemýšlej o požehnáních ve tvém životě. Možná si hned vzpomeneš na důležité události. Ale co ty všední každodenní maličkosti, které tak často považujeme za samozřejmost? Jsme neustálými příjemci Božího milosrdenství. Proč tedy projevujeme tak málo vděčnosti a proč nejsou naše chvály za Boží skutky častější?

Aplikace

Skloň se na modlitbě a vyjádři Bohu svou chválu, vyznej své hříchy, předlož mu své prosby a vyjádři svou vděčnost za jeho dary.

PROČ A JAK SE MODLIT?

²⁶Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním. ²⁷Ten, který zkoumá srdce, ví, co je úmyslem Ducha; neboť Duch se přimlouvá za svaté podle Boží vůle. (Ř 8,26.27)

Osobní studium

Proč se modlit, když Bůh ví všechno dřívě, než mu něco řekneme? Proč bychom se měli modlit, když je Bůh Vševědoucí? „Modlit se znamená otevřít své srdce Bohu jako nejlepšímu příteli. Není jisté třeba, abychom Bohu o sobě vyprávěli, on o nás všechno ví. Modlitba nám pomáhá lépe se s ním seznamovat a plněji jej přijímat. Modlitba nepřivádí Boha blíže k nám, ale nás přibližuje k Bohu.“ (SC 93; CVP 96) Ano, Bůh zná naše touhy a potřeby a ví o každém úmyslu našeho srdce. Modlitba je užitečná pro nás. Modlitba nám pomáhá zastavit se uprostřed shonu života, uznat svrchovanost Boha a podřídit se mu. Když Boha pozveme do svého života, otevřou se široké možnosti pro jeho jednání. A navíc, Duch svatý za nás promlouvá, když nevíme, jak se modlit (Ř 8,26.27).

- *Proč se modlit, když je všechno v pořádku?* Pýcha a pocit soběstačnosti (viz 3. lekci) mohou být jednou z největších překážek živého a hlubokého modlitebního života. Kdybychom si uvědomovali, jak moc Boha potřebujeme, přicházeli bychom k němu mnohem častěji! Pokud ho dokonale andělé vyvyšují a uctívají, proč bychom si my, hříšní lidé, měli myslet, že ho potřebujeme méně? Co o této pravdě říkají texty Mt 5,6 a Iz 44,3?
- *Jaká je role víry v modlitbě?* Přečti si Žd 11,6 a zamysli se nad slovy z knihy Výchova: „Modlitba a víra spolu souvisejí, proto je

musíme studovat společně. V modlitbě víry je obsažena Boží věda, kterou musí pochopit každý, kdo chce v životě uspět. Kristus řekl: „Věřte, že všechno, oč v modlitbě prosíte, je vám dáno, a budete to mít“ (Mk 11,24). Ukazuje nám jasně, že naše prosby mají být v souladu s Boží vůlí. Máme prosit o to, co nám slíbil, a všechno, co dostáváme, máme používat v souladu s jeho vůlí. Za těchto podmínek splní svá zaslíbení.“ (Ed 257.258; Vých 153)

- *S kým bych se měl modlit?* Měli bychom se modlit především soukromě (pouze Bůh a já), protože modlitba a studium Bible jsou životodárnou silou našeho vztahu s Bohem. Vyhradme si čas na zkoumání svého srdce. Mluvme s Bohem a poslouchejme ho (Mt 6,6). Měli bychom se také modlit s našimi rodinami nebo v malých skupinách (Sk 12,12), protože kde jsou dva nebo tři shromáždění, tam je přítomen i Bůh (Mt 18,20). A měli bychom se modlit i v našem sborovém společenství (Jk 5,13–16). Všechny tři typy modlitby jsou důležité.
- *Jak mám naslouchat?* Modlitba je víc než jen rozhovor s Bohem. Při modlitbě Bohu dovolme, aby promluvil do našeho života a učinil v něm změnu. Nejlepším a nejbezpečnějším způsobem, jak to udělat, je číst Bibli a modlitbu spojit se studiem Písma během našeho osobního ztišení. Dejme si pozor, abychom nesklouzli do naslouchání svým vlastním myšlenkám a názorům místo poselství Bible.

Aplikace

Co z výše uvedených bodů považuješ za nejobtížnější? Proč?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Každý den bychom se měli dovědět něco nového o našem nebeském Otci a o jeho milosti. Potom budeme chtít mluvit o jeho lásce. Nás samotné to povzbudí a posílí. Pak budeme o Ježíši Kristu přemýšlet a hovořit mnohem častěji než o sobě.“ (SC 102; CVP 102)

„Jestliže se budeme zabývat svými pochybnostmi a obavami, jen je tím zvětšíme. K Bohu musíme přicházet s vírou a vědomím, že v těch nejpodstatnějších oblastech života si sami nevystačíme. Pokorně a s důvěrou mu musíme svěřit, co si přejeme, i když Bůh všechno zná. Bůh dohlíží na celé stvoření a všechno udržuje v chodu. Slyší a vyslyší naše prosby, prozáří naše srdce svým světlem.“ (SC 96.97; CVP 99)

„Vděčnost a chvály povznášejí naše srdce blíže k nebi. Andělé v nebi Boha oslavují písněmi a hudbou. Když mu děkujeme, připojujeme se k chválám andělů. [...] Přicházejme ke svému Tvůrci s posvátnou radostí. Oslavujme ho, ať se celý náš život ‚naplní radostí a štěstím a rozezní se vděčností a jásavým zpěvem‘ (Iz 51,3).“ (SC 104; CVP 104)

Otázky k rozhovoru

1. *Který koncept z výše uvedených citátů vás nejvíce inspiruje? Který koncept je pro vás nejsložitější?*
2. *Co dalšího se můžeme naučit z modlitebního života lidí v Bibli? (Vzpomeňme alespoň Ezd 10,1; 2Kr 13,4; Jon 4,2.3; Abk 3,1; 2Kr 19,14–19; Jr 32,16–25; Neh 1,4–11; 1Kr 8,22–54.)*
3. *Jak rozumíte roli půstu při modlitbě?*
4. *Co byste chtěli změnit nebo zavést do svého modlitebního života na základě studia z tohoto týdne? Co vám v těchto změnách brání?*

Shrnutí

Bible přináší svědectví o lidech s hlubokým a vytrvalým modlitebním životem, ale i o těch, kteří jej postrádali. Na jejich stránkách vždy můžeme najít někoho, s kým se dokážeme ztotožnit – bez ohledu na to, v jakém stavu se právě nachází náš vztah s Bohem. Zároveň zde nacházíme množství zaslíbení, která nás povzbuzují a vedou na cestě víry. Naším cílem má být duchovní růst: upírejme svůj zrak na Ježíše, který je naším největším vzorem a Původcem i Dokonavatelem naší víry.